

Moligio (Alart, ib. 89); 1598: *Molix* (bis) (*RLR* LX, 67); S. XVI: *Molig* (*B.N.P.*, ms. 133, f° 66).

Ponsich (*Top.* 111) hi afegeix 9871 1007: *Molegia*; 1026: *Molegica*; 901: *Molegio* i algunes cites de *Molig* o *-igio* des de 1009.

ETIM. Ja vaig rebutjar el vague intent d'*AlcM* de relacionar aquest nom amb els NLL mallorquins en *-itx* (*Costitx*, *Mortitx*, *Castellitx* etc. (per als quals V. vol. I, 211 i vol IV, s.v. *Fontitx*) mossarabismes amb els quals no hi pot haver res en comú. En el *DECat.* V, 738, passava a resumir l'estat de la qüestió, relacionant *Molig* amb el nom comú *molig* i *molija* 'mòlta, acció de moldre etc.'. Com que sembla d'arrel llatina, hi hauria, doncs, el sufix ll. -IGO, -IGĪNIS?: això no, perquè -IGINE donaria *-ige* (o *-itja*), no pas *-ig*.

Com que *Molig*, però, és una vila d'aigües, pensem si el mot *molig* hi pogué tenir un valor primitiu d'organització molinera, o 'conjunt de molins', possibilitat corrent en toponímia, cf. NLL com *Molnars*, *rec Monar*, *Molins de Rei* etc. Llavors, però, hauria de ser amb un sufix sui generis, i diferent de -IGO. Perquè el mot comú a què hem al·ludit, es retroba en llengua d'Oc. amb un vocalisme diferent: *molieg* 'producte d'una mòlta de gra' (*PDPF*); i no menys sovint en una variant femenina *molieja* «droit de mouture et de pesage», ben comprovada en tres docs. montpellerencs dels SS. XIII i XIV:

«Que *moliegs* no sion portatz en molís si no eron pezatx als pezes dels senhors cossols» (princ. S. XIV: *Arch. du Consolat de Montp.* V, 53; *RLR* II, 46); «los senhors cossols bayleron la *molieja* del pes e de las rendas, e'l mieg suquet del vin de l'an 1372 (*Commune Cloture*, *RLR* III, 152), i un altre (en *PSW* V, 295; i en la forma llatinitzada *mo(d)legium*, en el Du Cange; i un altre testimoni, *moliech* datat de 1465, el recull Pansier en *La Langue Prov. à Avignon*, s.v., si bé definit imperfectament.

És el mateix mot que el cat. *molig*, *-ija*, que jo citava supra. L'equació *-ieg*, *-ieja* / *-ig*, *-ija* és correcta segons la fon. hist. de les dues llengües: cat. *mig*, *mija* = oc. *mieg*, *-ja*. En el *DECat.* I, 738a40ss: «*molige de blat*» en doc. mall. de 1321; «impostis de *molitja* e segell» en un altre de 1391; 1403: «siza del vi e de la *moliga*»; «pagar *molitjas* e mitjas *molitjes*» Söller, 1571; «los drets de Mallorca: *molighe* 1700; i a Eivissa, a. 1653.

No menys en el Princ., car Pladevall llegeix els «drets de *moligia* (imprès *moligna*)», en text llatí de 1370, entre els censos que paguen al monestir de L'Estany (f° 20, 21, 436), citat en el seu llibre sobre Castellterçol, 88; i el masculí *molig* figura en un doc. solsonès de 1283 (*BCEC* 1908, 170).

Comprenem, doncs, que el mot, en el sentit abstracte de 'organització molinera', es diria primer en la forma *Molegia*, *-egica*, com a nom de la *vall de*

Molig, perquè hi abunden els molins; és la forma que constatem en les mencions més antigues; i després, al poble mateix, individualitzant, se li digué *Molig*.

5 És, doncs, un derivat de l'arrel de *moldre* i *molí*. Resta només un poc obscura la naturalesa de la terminació: puix que ha de ser *-eĭo* *-eia*, segons la fon. hist. de les dues llengües. No és terminació llatina encara que l'arrel tingui el mateix sentit que el ll. MOLERE i els seus derivats.

Però és pre-romana, perquè res s'oposa a admetre que tingui el mateix radical indoeuropeu. Car aquesta arrel MEL- / MOL- és comuna a l'itàlic amb el cèltic i el balto-eslau i quasi tot l'indoeuropeu. En efecte: pruss. ant. *meltan*, lit. *mēlti*, paleoslau *mlēti*, gr. μύλλω, scr. *mṛmati*, ave. *mṛāta*, gòt., esc. ant. i a. al. ant. *malan*, tocàric, hitita etc. Tots ells 'moldre'. Sbr. *mlevo* 'blat', alb. *mjel* 'farina' a. al. mj. i ant. i ags. *melo* id. (Pok. *IEW* 716-7).

20 Seria, doncs, un derivat en *-eĭo*-, tanmateix indoeuropeu. Aquest sufix *-eio*/*-eia* es repeteix en NLL o apel·latius, en altres comarques catalanes, occitanes i hispàniques. En particular *Molièges*, població de la diòcesi d'Arle del Roine, que no sols és ben antiga sinó que ja en tenim els estatuts de policia, datats de 1509, en *RLR* XL, 27-31: avui *Molièges*, mun. de 700 hab. (amb estació ferroviària) en el c^o d'Orgon. Pansier el documenta ja en la forma *Moleges* l'a. 1438 (*La L. Prov. à Avignon*, p. 196); i en aquells Estatuts es llegeix «*loci Molegesti*» (pel costum notarial de formar adjectius *-ENSIS* en lloc del nom substantiu del poble, veg. els meus art. *Seva*, *Saldes*, *Penedes*), i n'hi hagué un deriv. *Moulejounes* en el dept. Bouches-du-Rhone (*Dict.* de Rostaing).

35 Per la banda hispànica algun altre testimoni, si bé escadusser. Un Joan de *Molig* figura en el Pallars com habitant de Tirvia, a. 1518 (*Spill* de Castellbò, f° 456r). Un *Moleo* cast. ant. en un document de 1199 de Castella del Nord (Sto. Domingo de la Calzada, Mz.Pi. *Doc. Ling.* 80) molt repetit, lín.3, 5, 7, 10 i 14: encara que no n'hi hagi altres dades, aquesta repetició sembla indicar que a Castella i al Pallars, el mot MOLEIO-, si bé menys vigorós, hi havia existit i s'hi va antiquar.

45 El sufix *-eio*-, almenys, podem assenyalar-lo en altres noms, sens dubte pre-romans. Diversos NPP: *Dobeia*, *Dolceia*, recollits per Dottin *La Langue Gaul.*, p. 108, cf. encara *Magidius* i algun altre. En el Llenguadoc: *Salmiech*, poble de 100 hab. dept. Aveyron (c^o. Cassagnes); un *Soriech* en el dept. Erau, de radical comú amb *Sorjat* de l'Alt Arieja, de radical i sufix lligur-sorotàptic (*Btr.z.Nfg.* 1973, 223-5, i supra s.v. *Lord*). En fi la terminació *-eia* (o *-egia*) en noms fluvials (*Btr.z.Nfg.* 1973, 200, 237).

55 En conclusió, tenint en compte l'abundor de l'element lligur-sorotàptic en el Baix Roine, i de l'element